

aviat pertanyent al te. de St. Esteve del Monestir, ja doc. *Tor de Milà* a. 1141 (Ponsich, pp. 50 i 57); possiblement (1) i (2) vénen de la mateixa persona.

3) *Vilamilaris* o *Vilamilanys*. Segons *AIEC* VIII, 404 parròquia que depenia de la notaria de St. Cugat del Vallès, junt amb Valldoreix, St. Medir i Campanyà. «St. Feliu de *Vilamilanys*», segons l'índex de *Cat. Car.* II, te. de St. Quirze de Terrassa. Però crec que *Vilamilans* era la forma més correcta i en tot cas l'originària.

MENCIONS ANT. 986, en un precepte del rei Lotari per a St. Cugat: «eccl. Sti Felicis q. est ad ipsam *Villam de Milans*, et in Aqualonga, et in Rivo-rubedo» [‘Rubí’]. 1002: «*Villa* que d.*Melanos*» (*Cart. St. Cugat* II 31). 1002: «in te. Aqualonga, prope Fonte Calciata --- vel in alo. de S. Felicis q. d. *Villa Milanos*» (*ib.* p.31). 1037 Com afr. E. d'un indret del te. de Rubí: «Sti Felicis de *Villamilanis* o --- Viladecaballs» (en *BABL* VII 491) mal segmentat «-*milaniso* V. ---» però deu ser la o disjuntiva, o abreuament de *Occiduo* (afr. occid.) referit a Viladecavalls; 1210 amb: St. Felicis de *Villa Mille Annorum*» (*Cart. St. Cugat* III, 408) (!).

De tot plegat resulta clar, i conforme a les 4 mencions més antigues (a. 986-1037) que es tractaria de *VILLA MILAN*(S), format amb el genitiu del mateix NP. germ. que (1) i (2); l'etim. pop. hi introduí la corrent frase feta *mil anys*, com ho revela ja del tot la menció de 1210.

4) El femení d'aquest NP. o sigui *Milana*, també fou usat entre nosaltres si bé grafiat *Millana* en un doc. de Organyà, a 1032, que barreja les grafies *I/II* (*BABL* VII 421).

¹ En *GGC* 828, es fa la confusió de dir que consta amb 8 focs en el cens del S. XIV (o sigui 1359): això és *El Morell* i *La Mesó*, justament és notable que hi ha quasi tots els pobles del voltant, també *Alcover*, *Renau*, *Vilallonga*, *Vallmoll* etc. Morera en *Tarr. Cr.* I, 506 i Font i Rius (*C.d.p.* I, 735) expliquen que tots aquells, junts, formaren des de la reconquesta la comarqueta de *Codony* i de *Casa-rodona*, on després s'anaren fent *el Morell*, a. 1173, *La Masó*, i *Vilallonga*; però del *Milà* no consta res.

MILANY

Nom d'una serra damunt la Parròquia de Ripoll, a la ratlla dels municipis de Vidrà i de Vallfogona, coronada per un antic castell, que havia tingut església i parròquia pròpies.

Pron. milán, serra, castell de ~ oït 1924, i moltes altres vegades en caminades pels llocs mateixos, i en els pobles de sota.

És en el branc de muntanya que es desprèn a l'O.

de Sta. Magdalena de Cambrils —trifini dels aiguavessos de Vallfogona, Vidrà i Garrotxa— separant aquelles dues valls, i després entre aquella i la de Llaés. Segons C.A. Torras el castell es trobava en el punt culminant (1575 alt., amb foto. en *Pir. Cat.* IV, p.93), però jo, pujant-hi el 2-XI-1924 no hi vaig veure cap rastre de ruïnes; en visites posteriors, vaig veure d'allí lluny estant, les ruïnes d'un castell, un poc més a l'O., arran de la serra, que podrien ser les del castell de Milany.

No he comprovat si ho fixa millor En Caula, que en tracta en un article del *B.C.E.C.*, 1937, 132 ss., si bé en dona bones notícies topogràfiques i fins històriques, Botet (*GGC*, Gir., 920): «Serra de *Milany* en els cims més enlairats, les despulls del vell castell de *Milany*, on hi havia una capella de Sant Pere»; p. 921: el 1359 la parr. de Vallfogona amb el castell de *Milany*, tenien 56 focs»; p. 876: «l'església de Llaés, dalt de les cingleres de la Serra de *Milany*».

Torras hi descriu diversos itineraris, pels quals veiem que és també nom d'una vall, i d'un vell i gran mas, encara subsistent (ed. 1921); pujant-hi des de Vallfogona, 0h.35, vista de la clotada de *Milany* amb varies cases, 1h5: «dessota, la gran casa de *Milany*»; p. 98, a 1h10 des de Sta. Madalena: Coll i castell 1h15 de *Milany*; p. 100 «a l'esq. la casa de *Milany*», o sigui en el vessant Sudest.

MENCIONS ANT., per ordre cronològic (després en donaré la distribució segons els accidents geogr., i una síntesi fonètica), a. 900: una terra donada [id. la major part de les dades antigues que seguiran] al monestir de St. Joan de les Abadesses: «afr. Or. Collo de *Cannes* [coll de Canes, 6 k.l.r. al NE. del cim de *Milany*], Mer. in *ipso Monte de Melagio* --- rio de Arçamala ---» (Monsalv. xv 20,24.8, 28.10). 922 «in campo quod habemus cum Recaredo, afr. I in *rio* qui discurrit per *Belango*» (ib. xv,124). 932: in *Valle Fecunda*, vinea --- afr. I ---, in *rigo* de *Melango* (Mons.xv, 142, 2099.8). 941: «in *Va. Fec.* --- afr. III in ipso rio discurrente de *Melaga*» (ib. xv, 156, 2110). 948: *V. Fec.* afr. Occ. in rio qui discurrit de *Melano*» (ib. xv, 165, 2117.). 955: «alodes in loco q. castrum *Lacesse*, afr. or. in *Melango*» (ib. xv, 173, 212). 959: «in *V. Fec.*, afr. II in ipsa serra de *Melangno*» (ib. xv. 185, 2133). Molts docs. doncs, que coneixem només per la cabdal obra de Monsalvatje, però també en tenim d'altres.

960: que Udina ens certifica com orig.: en la consagració de l'esgl. de St. Julià de Vallfogona, el bisbe de Vic li assenyala afr. Or. «in collo de *Cannas*, Mer. in *Melango*». (*El Arch. Condal* S. x, 314.5; també en Monsalv. XI. 198). 960, del mateix any, trannès en còpia del S. XII, com afr. Or. de Llaés: *Melango* --- Occ. *Vallfecunda*, Circi serra *Castello Palumi* [Castellpalom, damunt Llaés] (Udina o.c. 312.29, 147); 961: *Melango* (Villan., *Vi.Li.* VI,274-6); però potser és